

Barns trygghet 2023

Sveriges officiella
statistik

Barns trygghet 2023

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
 Avdelningen för social statistik och
 analys
 Solna Strandväg 86, 171 54 Solna
 010-479 4000

Förfrågningar Helena Rudander
 010-479 41 24
 barnulf@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Barns trygghet 2023. Barns levnadsförhållanden 2024:7.

ISSN: 1654-1707 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2024-LEBR2407_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Inledning

I denna rapport redovisas resultat från Undersökningarna av barns levnadsförhållanden (Barn-ULF). Undersökningen riktar sig till barn 12–18 år och syftar till att ge en bild av hur barn har det och hur de upplever sin vardag. Frågorna som ställs är inom områdena ekonomi, fritid, hushållssysslor, hälsa, relationer med föräldrar, skolan samt trygghet.

Från och med 2023 har Barn-ULF en ny design där insamlingsmetoden bytts från telefonintervjuer till att svara via webbformulär. Undersökningen är numera fristående med eget urval i stället för att tidigare ingå som en del i Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF). Det finns flera fördelar med den nya undersökningen. En av fördelarna är att en fristående undersökning har underlättat implementeringen av en större urvalsstorlek eftersom urvalsdesignen bestäms oberoende av ULF.

I den här rapporten redovisas statistik inom området trygghet från Barn-ULF. I formuläret ingår nio frågor om trygghet och som inledning till detta avsnitt nämns även kort vad som avses med trygghet: "Att vara trygg kan vara att man känner sig bekväm och orädd i olika situationer". Att barn känner trygghet är en viktig samhällsfråga, där detta kan påverka hur de mår och hur de utvecklas.

De resultat som redovisas gäller för pojkar och flickor som är 12–18 år. När det handlar om att känna sig mycket trygg i olika situationer och på olika platser visar statistiken att detta är vanligare bland pojkar jämfört med flickor. Detta gäller i flera situationer som till exempel i skolan och i området där man bor.

Andra jämförelser visar att det till exempel är vanligare bland barn med svensk bakgrund att känna sig mycket trygg i sitt bostadsområde jämfört med barn som har utländsk bakgrund.

Det förekommer att barn vill undvika vissa personer i området där man bor. Detta är mer vanligt bland barn med funktionsnedsättning än för övriga barn i befolkningen.

Även statistik över barn som varit med om att någon har hotat, slagit eller jagat henne/honom det senaste halvåret i sitt bostadsområde tas upp, vilket är mer förekommande bland pojkar jämfört med flickor.

Sist i rapporten redovisas statistik över barn som råkat ut för att någon skrivit något till eller om henne/honom på internet som medfört att hon/han blivit ledsen, arg eller orolig.

Trygghet i skolan

Enligt skollagen har alla elever rätt till en trygg skolmiljö, vilket även kan påverka möjligheten att lära sig saker och utvecklas. I det här avsnittet redovisas hur de barn som går i skolan upplever tryggheten i klassrummet, på rasterna samt på väg till och från skolan.

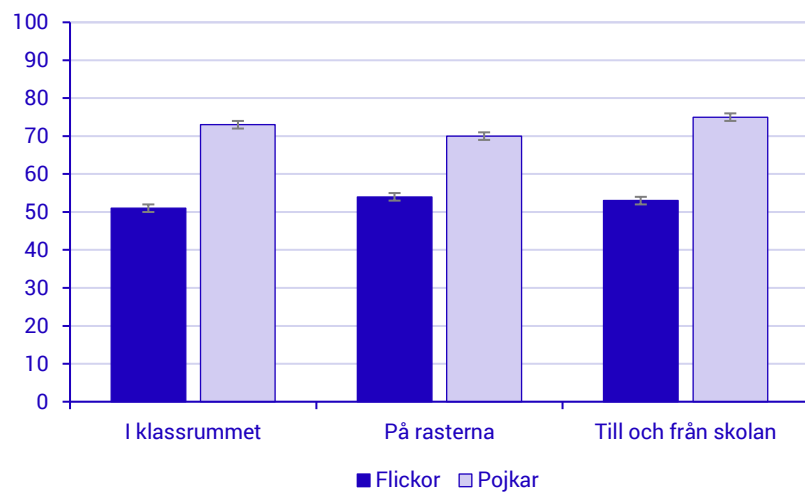
Pojkarna känner sig tryggare än flickorna

Lite drygt sex av tio barn känner sig mycket trygga i skolan oavsett om det gäller i klassrummet, på rasterna eller på väg till och från skolan.

Indelning efter kön visar att det är fler bland pojkarna som känner sig trygga. Oavsett det är i klassrummet, på rasterna eller på väg till och från skolan är det runt sju av tio bland pojkarna som känner sig mycket trygga, vilket kan jämföras med ungefär fem av tio bland flickorna, se diagram 1.

Diagram 1. Andel elever som känner sig mycket trygga i klassrummet, på rasterna respektive till och från skolan. Elever årskurs 6–9 och gymnasiet. År 2023.

Procent

Mönstret är detsamma som ovan när även det gäller svensk eller utländsk bakgrund, storstad eller glesbefolkade områden samt högre eller lägre familjeinkomst, det vill säga runt 70 procent av pojkarna känner sig mycket trygga i klassrummet, på rasterna respektive till och från skolan för barn i dessa grupper och motsvarande andel bland flickorna är ungefär 50 procent.

Barn med funktionsnedsättning är inte lika trygga i skolan

Bland barn med funktionsnedsättning är det 57 procent som känner sig mycket trygga i klassrummet jämfört med 65 procent bland övriga. Det ligger runt denna nivå även när det gäller raster respektive på väg till och från skolan.

Bland flickorna med funktionsnedsättning är det 47 procent som känner sig mycket trygga i klassrummet jämfört med 53 procent bland övriga flickor. Motsvarande siffror för pojkar är högre, där det är 65 procent av pojkarna med funktionsnedsättning och 76 procent bland övriga pojkar som känner denna trygghet i klassrummet. Samma nivåer gäller raster respektive på väg till och från skolan.

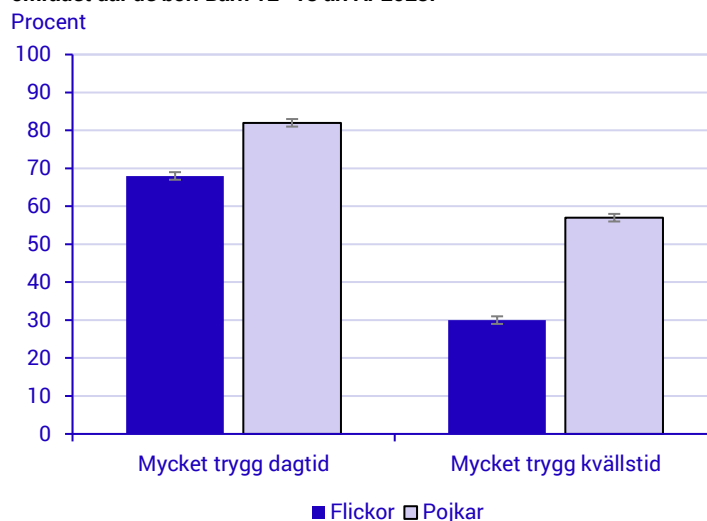
Trygghet i bostadsområdet

I Barn-ULF ställs frågor om hur trygga barnen känner sig på dagtid respektive kvällstid i området där de bor. Här presenteras ett urval av resultaten från dessa frågor.

30 procent av flickorna känner sig mycket trygga i bostadsområdet på kvällen

Pojkarna känner sig tryggare än flickorna i området där de bor. Under dagtid är det 82 procent bland pojkarna som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde jämfört med 68 procent bland flickorna. När kvällen kommer är det färre som känner av denna trygghet, 57 procent bland pojkarna och 30 procent bland flickorna.

Diagram 2. Andel barn som känner sig mycket trygga på dagtid respektive kvällstid i området där de bor. Barn 12–18 år. År 2023.

Fler upplever trygghet bland barn med svensk bakgrund

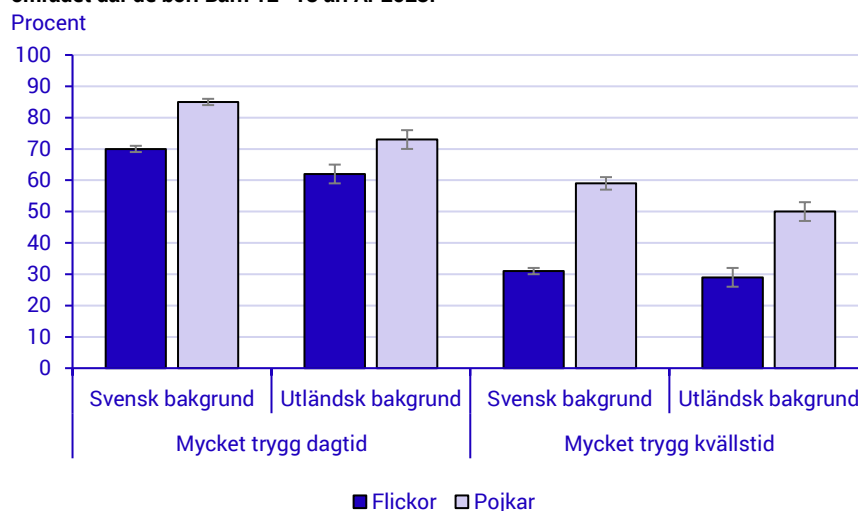
Det är högre andel bland barn med svensk bakgrund som känner sig trygga i sitt bostadsområde jämfört med barn som har utländsk bakgrund. Bland de med svensk bakgrund är det 78 procent som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde under dagtid, jämfört med 67 procent bland de med utländsk bakgrund. Motsvarande siffror under kvällstid är 45 procent bland de med svensk bakgrund mot 40 procent bland de med utländsk bakgrund.

Bland flickor med svensk bakgrund är det 70 procent som känner sig trygga under dagtid, vilket är högre än de 62 procent som gäller för flickor med utländsk bakgrund. Under kvällen är det ingen skillnad mellan de flickor som har svensk respektive utländsk bakgrund, där det

är ungefär 30 procent som känner sig mycket trygga på kvällstid i sitt bostadsområde.

Bland pojkar med svensk bakgrund är det 85 procent som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde under dagtid, vilket är 12 procentenheter högre än för pojkarna med utländsk bakgrund. På kvällstid är motsvarande siffror 59 procent för pojkar med svensk bakgrund och 50 procent för pojkar med utländsk bakgrund.

Diagram 3. Andel barn som känner sig mycket trygga på dagtid respektive kvällstid i området där de bor. Barn 12–18 år. År 2023.

Barn känner sig tryggare i glesbygd än i storstadskommuner

Andelen barn som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde är högre bland barn som bor i glesbefolkade områden jämfört med de som bor i storstadskommuner. Det finns även en redovisningsgrupp mellan dessa, vilken är de som bor i mindre stads- eller förortskommuner. Andelsvärdena för denna grupp hamnar mellan storstadskommuner och glesbefolkade områden och ingår inte i jämförelserna nedan.

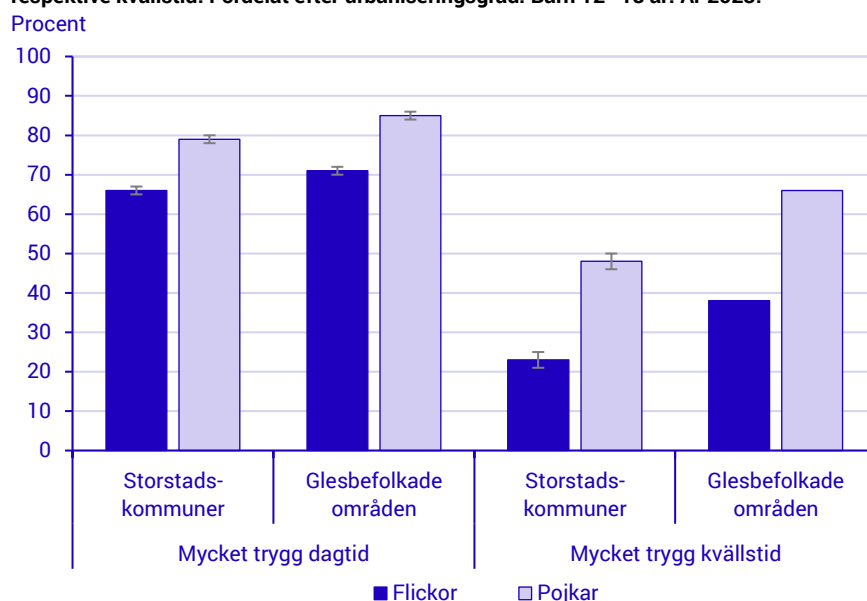
På dagtid är det 78 procent av barnen i glesbefolkade områden som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde, vilket kan jämföras med 72 procent i storstadskommuner. På kvällen är det inte lika många som känner denna trygghet, 52 procent bland barnen i glesbefolkade områden och 36 procent av barnen i storstadskommuner.

Bland flickorna i glesbygden är det 71 procent som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde under dagtid, jämfört med 66 procent bland flickorna som bor i storstadskommuner. På kvällen är denna känsla för trygghet betydligt lägre, där det är 38 procent av flickorna i glesbygden

som känner motsvarande trygghet jämfört med 23 procent bland flickorna i storstadskommunerna.

Liksom i tidigare nämnda jämförelser är det högre andel bland pojkarna som känner sig trygga jämfört med flickorna. Bland pojkarna är det 85 procent av dem som bor i glesbygd som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde under dagtid jämfört med 79 procent bland pojkarna i storstadskommunerna. På kvällen är motsvarande siffror 66 procent av pojkarna i glesbygdsområden och 48 procent av pojkarna i storstadskommuner.

Diagram 4. Andel barn som känner sig mycket trygga i området där de bor på dagtid respektive kvällstid. Fördelat efter urbaniseringsgrad. Barn 12–18 år. År 2023.

Vill undvika andra barn eller vuxna i bostadsområdet

Det förekommer att barn vill undvika andra barn/ungdomar eller vuxna personer i området där de bor. Några har även råkat ut för att någon har hotat, slagit eller jagat henne/honom i bostadsområdet.

Tre av tio vill undvika andra barn i sitt bostadsområde

Totalt sett är det 30 procent som har svarat att det finns andra barn eller ungdomar som de vill undvika i området där de bor. Motsvarande andel är 23 procent när det gäller att vilja undvika vissa vuxna.

Det är fler flickor än pojkar som känner att de vill undvika andra personer i sitt bostadsområde. Bland flickorna är det 33 procent som har angett att det finns andra barn och ungdomar som de vill undvika i sitt bostadsområde, jämfört med 27 procent bland pojkarna. När det handlar att undvika vuxna i bostadsområdet är det 27 procent av flickorna som vill detta och 19 procent av pojkarna.

Fyra av tio flickor med funktionsnedsättning vill undvika andra personer i bostadsområdet

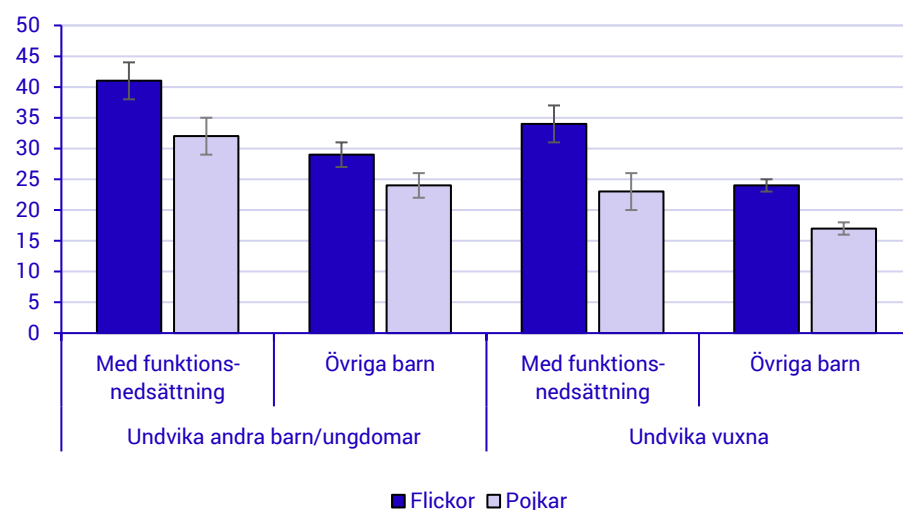
Av barnen med funktionsnedsättning är det 36 procent som svarat att det finns andra barn och ungdomar i sitt bostadsområde som de vill undvika. För övriga barn i befolkningen är motsvarande andel 27 procent. När det i stället handlar om att vilja undvika vissa vuxna är det 28 procent bland de med funktionsnedsättning som vill göra detta och 20 procent bland de övriga barnen.

Högst andel är det bland flickor med funktionsnedsättning, där 41 procent angett att det finns andra barn eller ungdomar de vill undvika i sitt bostadsområde, jämfört med de övriga flickorna där andelen är 29 procent. Det är lite lägre siffror när det gäller att undvika vissa vuxna i sitt bostadsområde, vilket 28 procent av flickorna med funktionsnedsättning vill och 20 procent av de övriga flickorna.

Bland pojkar med funktionsnedsättning är det 32 procent som vill undvika andra barn eller ungdomar i bostadsområdet, jämfört med de övriga pojkarna där andelen är 24 procent. Även för pojkarna är det färre som angett att det finns vuxna de vill undvika i sitt bostadsområde, vilket 23 procent av pojkarna med funktionsnedsättning vill och 17 procent av de övriga pojkarna.

Diagram 5. Andel barn som angett att det finns andra barn/ungdomar respektive vuxna de vill undvika i området där de bor. Barn 12–18 år. År 2023.

Procent

Barn i storstadskommuner vill undvika andra barn i större utsträckning än barnen i glesbygd

Bland barn som bor i storstadskommuner är det 33 procent som vill undvika vissa barn eller ungdomar i området där de bor, medan motsvarande siffra i glesbefolkade områden är 26 procent. Däremot är det ingen skillnad mellan storstadskommun och glesbygd för barn som vill undvika vuxna i sitt bostadsområde, vilket gäller för ungefär 25 procent.

Blivit hotad, slagen eller jagad

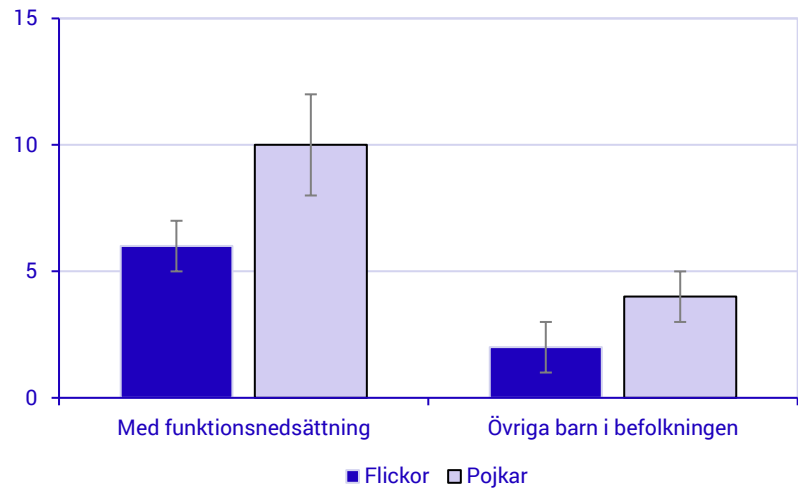
För 5 procent av barnen har det hänt att någon annan har hotat, slagit eller jagat henne/honom det senaste halvåret i området där de bor. Det är fler bland pojkarna som råkat ut för detta jämfört med flickorna, 6 procent respektive 3 procent.

Motsvarande andelar som ovan gäller även för flickor och pojkar när resultaten redovisas efter svensk och utländsk bakgrund samt storstadskommun, mindre stads- eller förortskommuner och glesbygd.

Däremot finns skillnader mellan barn med funktionsnedsättning och övriga barn i befolkningen. Bland barn med funktionsnedsättning har 8 procent angett att det hänt att någon har hotat, slagit eller jagat henne/honom i bostadsområdet jämfört med 3 procent bland övriga barn. För flickor är det 6 procent bland de med funktionsnedsättning jämfört med 2 procent bland övriga flickor i befolkningen. När det gäller pojkar är det högre andel, där 10 procent av pojkarna med funktionsnedsättning har råkat ut för detta jämfört med 4 procent bland övriga pojkar.

Diagram 6. Andel barn som angett att någon annan har hotat, slagit eller jagat dem i området där de bor. Barn 12–18 år. År 2023.

Procent

Blivit utsatt på internet

I Barn-ULF ställs en fråga som lyder ”Har det under det senaste halvåret hänt att någon skrivit något till dig eller om dig på internet som du blivit ledsen, arg eller orolig över?”. Två av tio barn (19 procent) har svarat Ja på denna fråga. Det är vanligare att flickor råkar ut för detta än pojkar, 25 procent jämfört med 13 procent.

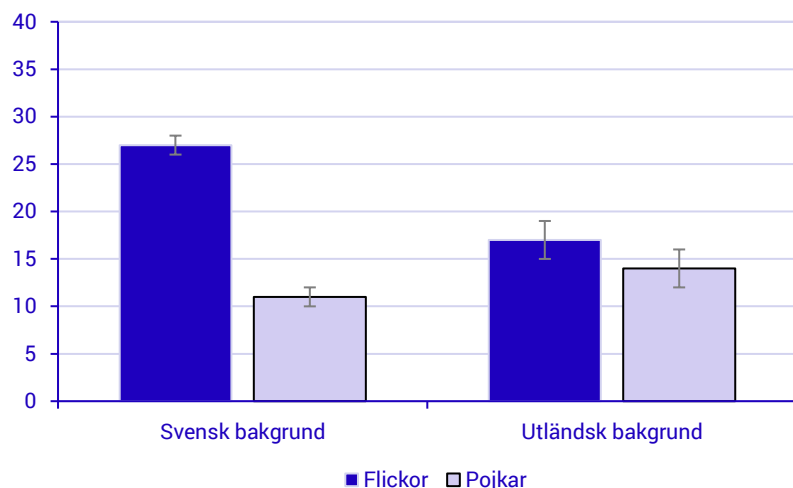
Främst flickor med svensk bakgrund blir ledsna över vad andra skrivit om dem

De barn som varit med om att någon skrivit något till eller om henne/honom på internet det senaste halvåret som han/hon blivit ledsen, arg eller orolig över är mer förekommande bland de med svensk bakgrund jämfört med de som har utländsk bakgrund, 20 procent jämfört med 14 procent.

Bland flickor med svensk bakgrund är det 27 procent som råkat ut för detta jämfört med 17 procent bland flickor med utländsk bakgrund. Motsvarande jämförelse för pojkarna visar ingen signifikant skillnad. Både bland pojkar med svensk och utländsk bakgrund är det 13 procent som råkat ut för detta.

Diagram 7. Andel barn som råkat ut för att någon skrivit något om henne/honom på internet som hon/han blivit ledsen, arg eller orolig över. Fördelat efter svensk och utländsk bakgrund. Barn 12–18 år. År 2023.

Procent

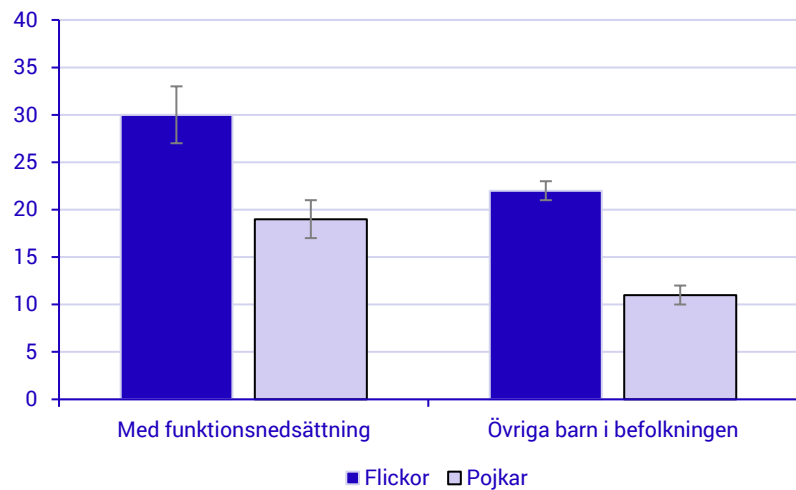

Bland barn med funktionsnedsättning är det 24 procent som råkat ut för att någon har skrivit något till eller om dem på internet som de blivit ledsna, arga eller oroliga över. Motsvarande siffra för övriga barn i befolkningen är 16 procent.

Högst andel är det bland flickor med funktionsnedsättning, där 30 procent har råkat ut för detta.

Diagram 8. Andel barn som råkat ut för att någon skrivit något om henne/honom på internet som hon/han blivit ledsen, arg eller orolig över. Barn med funktionsnedsättning och övriga barn, 12–18 år. År 2023.

Procent

Definitioner

Barnen som ingår i statistiken är 12–18 år.

För de indikatorer som redovisas inom området skola inkluderas de barn som går i skolan, vilket de flesta gör. För övriga områden inkluderas alla barn i undersökningen.

Svensk och utländsk bakgrund

Barn med svensk bakgrund:

- barn som är inrikes födda med två inrikes födda föräldrar
- barn som är inrikes födda och har en inrikes född och en utrikes född förälder.

Barn med utländsk bakgrund:

- barn som är utrikes födda
- barn som är inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.

Barn med funktionsnedsättning

Gruppen barn med funktionsnedsättning inkluderar de barn som svarat ”Ja” på följande fråga i formuläret:

”Har du en långvarig sjukdom, funktionsnedsättning eller annat långvarigt hälsoproblem (till exempel diabetes, allergi, eksem eller ADHD) som du fått fastställt av en läkare?”. Gruppen med övriga barn är de som svarat ”Nej” på denna fråga.

Urbaniseringsgrad

De tre grupperna som ingår i variablerna är:

- Storstadskommuner
- Mindre stads- eller förortskommuner
- Glesbefolkade områden

Innebär ett områdes egenskaper uttryckt i termer av befolkningstäthet. Denna variabel ingår bland EU:s kärnvariabler och används även för redovisningsgrupper i Barn-ULF.